

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

КАФЕДРА ТЕОРІЇ СПОРТУ ТА ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Силабус курсу

МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Рівень освіти	III
Галузь знань:	24 сфера обслуговування
Спеціальність	242 Туризм
Освітньо-наукова програма	«Туризм»
Кількість кредитів	6
Рік підготовки	1-ий
Семестр	I–II
Компонент освітньої програми	Обов'язковий
Мова викладання	Українська
Формат курсу	Очна та заочна форми навчання
Викладачі курсу	1. Бріскін Юрій Аркадійович , доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор кафедри теорії спорту та фізичної культури 2. Голод Андрій Петрович , доктор економічних наук, професор кафедри туризму 3. Курчаба Тетяна Миколаївна , кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри гуманітарних дисциплін 4. Хіменес Христіна Робертівна , кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри теорії спорту та фізичної культури
Контактна інформація	1. e-mail: y.a.briskin@gmail.com веб-сайт: https://www.ldufk.edu.ua/index.php/profesorsko-vikladackij-sklad/articles/briskin-jurij-arkadijovich.html 2. e-mail: aholod2012@gmail.com веб-сайт: http://ldufk.edu.ua/index.php/profesorsko-vikladackij-sklad.187/articles/golod-andrij-petrovich-skopijovano-93200.html 3. e-mail: hd@ldufk.edu.ua веб-сайт: https://www.ldufk.edu.ua/index.php/profesorsko-vikladackij-sklad.183/articles/kurchaba-tetjana-mikolajivna-kandidat-nauk-z-fizichnogo-vixovannja-i-sportu-docent-vikladaje-sociologiju-publikaciji-kurchaba-t-.html 4. e-mail: kh.khimenes@gmail.com веб-сайт: https://www.ldufk.edu.ua/index.php/profesorsko-vikladackij-sklad/articles/ximenes-xristina-robertivna.html
Опис дисципліни	
Загальна кількість годин	180
Обсяг курсу	Очна форма навчання: 66 годин аудиторних. З них: 24 годин лекцій, 42 годин семінарських та практичних занять 114 годин самостійної роботи Заочна форма навчання:

	20 годин аудиторних. З них: 20 год лекцій 160 годин самостійної роботи.
Мета курсу	формування в аспірантів та здобувачів наукового ступеня фундаментальних знань та умінь стосовно методів наукових досліджень на філософсько-методологічному, теоретичному та експериментально-емпіричному рівнях; спеціальних теоретико-методичних відомостей щодо організаційно-правових засад підготовки наукових кадрів
Навчальний контент	Додаток
Формування програмних компетентностей	<p><u>1) загальні компетентності:</u></p> <p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу нових знань, критичного оцінювання, переосмислення, генерування нових ідей та досягнення наукових цілей.</p> <p>ЗК 2. Здатність до оволодіння універсальними навичками дослідника, загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду.</p> <p>ЗК 5. Здатність виявляти та вирішувати наукові і науково-прикладні проблеми, ухвалювати науково обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 7. Здатність дотримуватися етичних принципів і норм у наукових дослідженнях, зокрема принципів академічної доброчесності.</p> <p><u>2) фахові компетентності:</u></p> <p>СК 2. Здатність до визначення проблемного поля та формулювання наукових і науково-практичних завдань, вміння виявляти та реалізовувати взаємозв'язок наукового знання з практикою туристичної діяльності.</p> <p>СК 3. Здатність до формування методологічних засад туризмознавчих досліджень із позицій системного підходу та в контексті інноваційного розвитку.</p> <p>СК 4. Уміння застосовувати спеціалізовані методи і прийоми, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності.</p> <p>СК 5. Здатність до започаткування, планування, реалізації та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження у сфері туризму з дотриманням належної академічної доброчесності.</p> <p><u>Програмні результати навчання:</u></p> <p>ПРН 1. Володіти загальними дослідницькими компетентностями, системним науковим світоглядом та здатністю до генерування нових наукових ідей на засадах переосмислення наявних підходів, інноваційності та сталості.</p> <p>ПРН 2. Уміння узагальнювати результати наукового дослідження із застосуванням сучасних методологічних принципів, міждисциплінарних підходів; окреслювати предметне поле туризмознавчих досліджень та розуміти його місце у сучасній системі наукового пізнання.</p> <p>ПРН 3. Знання історичних передумов формування сучасних концепцій туризмознавства, їх ключових теоретико-методологічних положень; здатність застосовувати їх в науково-дослідній роботі для отримання нового знання, методик аналізу та синтезу в процесі дослідження тенденцій розвитку туристичної сфери.</p>
Літературні джерела	<p>1. Барвінський А. О. Соціологія : курс лекцій для студ. ВНЗ. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – 328 с.</p> <p>2. Білоус В. С. Соціологія у визначеннях, поясненнях, схемах,</p>

	<p>таблицях : навч. посіб. – Київ : КНЕУ, 2002. – 140 с.</p> <p>3. Болотіна Є. В. Соціологія : навч. посіб. / Є. В. Болотіна, В. Б. Мішура. – Київ : Центр навчальної літератури, 2007. – 128 с.</p> <p>4. Голод А. Безпека регіональних туристичних систем: теорія, методологія та проблеми гарантування : монографія / Андрій Голод. – Львів : ЛДУФК, 2017. – 340 с.</p> <p>5. Голод А. Основи наукових досліджень та інформаційна культура студента: опорний конспект лекцій з навчальної дисципліни, спеціальність 073 «Менеджмент», освітній ступінь-бакалавр, для студентів 2 курсу факультету туризму. – 2021.</p> <p>6. Городяненко В. Г. Социологический практикум : учеб.-метод. пособие. – Киев : Академия, 1999. – 160 с.</p> <p>7. Дворецька Г. В. Соціологія : навч. посіб. / Г. В. Дворецька. – Київ : КНЕУ, 1999. – 340 с.</p> <p>8. Дворецька Г. В. Соціологія : навч. посіб. / Г. В. Дворецька. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – Київ : НЕУ, 2002. – С. 347–428.</p> <p>9. Мариняк Я.О. Методологія наукових досліджень в туризмі. Навч. – метод. посіб. – Тернопіль: Вектор, 2016. – 60 с.</p> <p>10. Мариняк Я.О. Статистика туризму: Навч. – метод. посіб. – Тернопіль: Вектор, 2016. – 104 с.</p> <p>11. Милашко О.Г. Статистика туризму: Навчальний посібник – Одеса: ОДЕУ, ротاپринт, 2010. – 168 с.</p> <p>12. Олійник Я.Б. Теоретичні основи туризмології. Нав. посіб. / Я.Б. Олійник, А.В. Степаненко. – К.: Ніка – Центр, 2005. – 316 с.</p> <p>13. Стеченко Д.М. Методологія наукових досліджень: Підручник / Д.М. Стеченко, О.С. Чмир. – К.: Знання, 2007. – 317 с.</p> <p>14. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму: монографія / В.К. Федорченко, В.С. Пазенюк, О.К. Кручек та ін. – К.: ВЦ "Академія", 2013. – 368 с.</p> <p>15. Основи наукових досліджень : навчальний посібник / Марта Мальська, Наталія Паньків. – Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 226 с.</p> <p>16. Основні вимоги до оформлення списку літератури за новими стандартами: методичні рекомендації / уклад.: М. П. Гребенюк, Г. З. Шевчук. – Луцьк: ВППО. – 2019. – 60 с.</p> <p>17. Скляр Г. П., Дробіш Л. В., Прокопенко, І. Р. (2019). Міждисциплінарний підхід у постнеокласичних наукових дослідженнях туризму. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. – № 1 (92). – 2019. – С.108-115.</p>
<p>Політика оцінювання</p>	<p>Політика щодо дедлайнів та перескладання: завдання модульного контролю виконуються у визначені робочої програмою терміни. При виконанні завдань з порушенням графіку без поважних причин (змагання, навчально-тренувальні збори, хвороба тощо), оцінка не перевищує 75% від максимальної.</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності: списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені. При виконанні письмових робіт із використанням ідей, тверджень, відомостей надавати посилання на джерела інформації. За відсутності коректних посилань на інформаційні джерела виконані завдання не оцінюються.</p>
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання</p>	<p>Лекції, презентації, інтерактивні методи (ситуаційні задачі, мозковий штурм, дискусії тощо)</p>

курсу	
Оцінювання	<p>Очна форма навчання:</p> <p>МОДУЛЬ 1 Робота на семінарах – 0-15 балів. Самостійні роботи – 0-40 балів. Практичні роботи – 0-15 балів Впродовж семестру аспірант/здобувач може отримати до 70 балів. Здача усного заліку – 0-30 балів.</p> <p>МОДУЛЬ 2 Робота на семінарах: 0-33 балів. Самостійні роботи: 0-6 балів Практичні роботи – 0-5 балів Участь у лекційних дискусіях: 0-6 балів Впродовж семестру аспірант/здобувач може отримати до 50 балів. Здача екзамену – 0-50 балів.</p> <p>Заочна форма навчання:</p> <p>МОДУЛЬ 1 Самостійні роботи – 50 балів. Впродовж семестру аспірант/здобувач може отримати до 50 балів. Здача усного заліку – 0-50 балів.</p> <p>МОДУЛЬ 2 Самостійні роботи: 0-20 балів Участь у лекційних дискусіях: 0-30 балів Впродовж семестру аспірант/здобувач може отримати до 50 балів. Здача екзамену – 0-50 балів.</p>

ДОДАТОК

Навчальний контент

	Теми	Результати навчання
Змістовий модуль 1. Загальні положення наукової роботи здобувачів освітньо-наукового ступеню доктора філософії		
1	Базові засади підготовки здобувачів освітньо-наукового ступеню доктора філософії	Знати: сучасні вимоги до здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії; особливості формування компетентностей аспірантів згідно вимог сучасної освіти в Україні; структурно-змістовні особливості оформлення наукових робіт в процесі здобуття освітньо-наукового ступеню доктора філософії.
2	Методи наукового дослідження	Знати: специфіку аналізу науково-методичної літератури, документальних та архівних матеріалів; особливості роботи з документами; різновиди документів; особливості проведення наукових спостережень; основні аспекти розробки програми наукового спостереження; експериментальні фактори дослідження; особливості організації наукового експерименту; характерні риси спостереження і його роль у соціології; опитування як метод збору первинної соціальної інформації; анкетування як метод збору первинної соціальної інформації; види анкетування; особливості побудови анкети; інтерв'ю як метод збору первинної соціальної інформації; бесіда як метод збору первинної соціальної інформації; поняття соціального експерименту.
Змістовий модуль 2. Реалізація наукової діяльності здобувача освітньо-наукового ступеня доктора філософії		
3	Організація і проведення науково-дослідної роботи	Знати: особливості планування та вибору теми дисертаційної роботи на здобуття освітньо-наукового ступеню доктора філософії; організацію наукового дослідження та оформлення його матеріалів; особливості підготовки наукових публікацій до фахових видань України та видань, що включені до міжнародних наукометричних баз.
4	Академічна доброчесність – невід'ємна складова науково-дослідної роботи	Знати: поняття академічної доброчесності; значення академічної доброчесності в українському законодавстві; основні види порушення академічної доброчесності; нормативно-правове забезпечення впровадження академічної доброчесності в ЗВО України; особливості перевірки дисертаційних робіт на академічний плагіат.
5	Підготовка дисертаційної роботи на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії	Знати: структурні складові дисертаційної наукової роботи на здобуття освітньо-наукового ступеню доктора філософії та особливості її змістового наповнення (вступ,

		розділи, висновки, анотації, список використаних джерел та додатки); правила оформлення дисертаційної роботи на здобуття освітньо-наукового ступеню доктора філософії; вимоги до процедури її подання та захисту.
МОДУЛЬ 2		
Змістовий модуль 3. Методологія та методика дослідження		
6	Програмування та організація дослідження.	Знати: поняття, функції, види соціологічного дослідження; класифікацію соціологічних досліджень, їх функції, види, етапи; методика, техніки та процедури соціологічного дослідження, його мету і завдання; поняття проблеми, предмет та об'єкт дослідження; визначення мети і завдань у соціологічному дослідженні; гіпотеза у соціологічному дослідженні; теоретичне та емпіричне уточнення понять; програму соціологічного дослідження та її компоненти; програму соціологічного дослідження, її призначення та складові частини; значення програми в конкретно-соціологічному дослідженні; методико-процедурний розділ програми; стратегічний план дослідження, його різновиди; обґрунтування методів збору, обробки та аналізу соціологічної інформації; характеристику робочого плану дослідження сучасних проблем туризму та його структурних елементів; програму як теоретичну розробку підходів та шляхів вирішення конкретної проблеми у галузі туризму.
7	Аналіз документів і спостереження та експеримент в соціології.	Знати: поняття, види, особливості застосування аналізу документів; визначення документу в соціології; класифікацію документів; проблему надійності та достовірності документів та техніку їх відбору; загальні та спеціальні методи аналізу документів; контент-аналіз документів, його сутність та місце у соціологічному дослідженні; місце аналізу документів серед інших методів дослідження практики використання у галузі туризму; соціологічне спостереження та експеримент як методи збору первинної соціальної інформації; визначення та загальну характеристику спостереження та експерименту як методів збору первинної соціологічної інформації; особливості проведення спостереження та експерименту; проблему надійності та достовірності спостереження та експерименту; особливості методів спостереження та експерименту при вивченні сучасних проблем туризму.

8	Опитування як метод збору соціологічної інформації.	Знати: роль опитувань у зборі первинної соціальної інформації; види опитувань; загальну характеристику опитування як методу отримання первинної соціологічної інформації; особливості анкетування у соціологічному дослідженні: різновиди та особливості; особливості соціологічної анкети та техніка її створення; вимоги до питань анкети; інтерв'ю у соціологічному дослідженні, його специфіку; види інтерв'ю, його етапи; співвідношення анкети та інтерв'ю у соціологічному дослідженні фізкультурно-спортивної галузі; особливості методу експертних оцінок та умови його застосування; суть та особливості соціометричного опитування; основні вимоги до складання соціометричної анкети.
9	Вибірка у соціологічному дослідженні.	Знати: особливості застосування вибіркового методу у соціологічному дослідженні; поняття генеральної та вибіркової сукупності; репрезентативність вибірки; помилки вибірки; системні та випадкові помилки вибірки; типи та різновиди вибірки; сутність вибіркового досліджень у практиці туристичної діяльності.
10	Обробка та аналіз соціальної інформації.	Знати: особливості прогнозування соціальних явищ та процесів; опис інформації та обчислення узагальнюючих параметрів; коефіцієнт зв'язку між двома ознаками; кореляційний і регресійний аналіз; методи багатовимірної статистики: факторний кластерний аналіз; підсумковий документ аналізу соціологічної інформації; формулювання практичних рекомендацій, шляхи їх реалізації; специфіку проведення соціологічних досліджень у сфері фізичної культури та спорту; соціальні показники, їх вимірювання; природу соціального показника; основні методологічні принципи обґрунтування соціальних показників; соціальні показники, соціальні індикатори, соціальні норми та нормативи; проблеми вимірювання соціальних показників; проблему обґрунтування зв'язку між показниками та властивостями, що досліджуються у сфері туризму; особливості прогнозування соціальних явищ та процесів; методологічні основи передбачення майбутнього; методи соціологічного прогнозування.
11	Системний аналіз. Система і підсистема. Взаємозв'язки і взаємовпливи.	Знати: поняття «системний підхід»; загальну теорію систем; поняття «системний аналіз», «кореляційний аналіз»; «регресійний аналіз», «дискримінантний аналіз» «факторний аналіз», «система», «підсистема», «структура системи»; зв'язки в системі; мету існування системи; цикл життя системи.

12	Туризмознавство як міждисциплінарний напрям наукових досліджень.	Знати: історичні передумови формування сучасного туризмознавства; предметне поле туризмознавчих досліджень, їх місце у сучасній системі наукового пізнання; місце туризмознавства у структурі галузі знань «Сфера обслуговування»; спільні і відмінні риси предметів досліджень індустрії гостинності та туристичної індустрії.
13	Методологічні засади сучасних туризмознавчих досліджень.	Знати: методологію наукового пізнання туристичної сфери; наукові підходи та парадигми сучасного туризмознавства; філософські та загальнонаукові методи в туризмознавстві; емпіричні методи: спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент; методи, які використовуються як на емпіричному рівні, так і на теоретичному: абстрагування, аналіз і синтез, індукцій і дедукція, моделювання та ін.; методи теоретичного рівня наукового пізнання: аксіоматичний, гіпотетико-дедуктивний, сходження від абстрактного до конкретного; конкретнонаукові методи у туризмознавстві.
14	Системний підхід у туризмознавчих дослідженнях.	Знати: системний аналіз як загальнонауковий метод дослідження; синергетику як теорія самоорганізації і розвитку окремих цілісних систем; основні поняття синергетики; природні, біосоціальні, технічні, економічні системи; туристичні системи та особливості їх функціонування на різних рівнях; дестинацію як локальну туристичну систему; регіональні туристичні системи; туристичний комплекс держави; глобальну туристичну суперсистему; туристичні потоки як рушійну силу функціонування туристичних систем.
15	Інноваційні засади методології туризмознавчих досліджень.	Знати: методологічні основи досліджень інноваційного розвитку соціально-економічних систем; інноваційний процес як предмет наукового дослідження; інноваційний розвиток туристичних систем; інноваційну парадигму регіонального розвитку туризму; моделювання інноваційної діяльності на туристичних підприємствах; види інновацій та інноваційних технологій в туризмі.
16	Парадигма сталого розвитку в туризмознавчих дослідженнях.	Знати: концепцію сталого розвитку як методологічну основу дослідження туристичних ресурсів; ресурсний підхід у туризмознавстві; сутність і структуру туристичних ресурсів, підходи до їх вивчення, класифікації та оцінювання потенціалу; безпековий підхід та концепцію сталого розвитку.
17	Проектний підхід у туризмознавстві.	Знати: теоретичні засади управління туристичними проектами; методологію

		проектного аналізу; обґрунтування, моделювання, розроблення, апробацію та реалізацію туристичних проєктів; підходи до оцінювання ефективності проєкту.
18	Статистичні методи у дослідженнях туристичної сфери.	Знати: сутнісну характеристику туризму як об'єкта статистичного аналізу; структуру і особливості туристичної статистики; специфіку використання статистичних методів в туризмознавстві; статистику туристичних потоків; статистику закладів розміщення туристів; статистику доходів і витрат, пов'язаних з туризмом; особливості використання методів математичної статистики у туризмознавчих дослідженнях.
19	Картографічні методи в туризмознавчих дослідженнях.	Знати: про карту як джерело туристичної інформації та результат просторового аналізу; види туристичних карт, способи картографічного відображення туристичної інформації; аналітичні і синтетичні карти; ГІС-технології.
Змістовий модуль 4. Організація підготовки наукових кадрів.		
20	Загальні положення діяльності спеціалізованої вченої ради.	Знати: загальні положення щодо змісту діяльності спеціалізованої вченої ради; вимоги до персонального складу спеціалізованої вченої ради; ключові аспекти попереднього розгляду, захисту, розгляду дисертації, надісланої до спеціалізованої вченої ради для додаткового розгляду у спеціалізованій вченій раді; особливості таємного голосування та роботи лічильної комісії; особливості проведення засідання спеціалізованої вченої ради для переатестації вченого; особливості засідання спеціалізованої вченої ради для розгляду питань про позбавлення наукових ступенів; проведення засідання спеціалізованої вченої ради для розгляду апеляції.
21	Нормативно-правові основи присудження наукових ступенів.	Знати: особливості утворення ради для захисту дисертацій на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії; вимоги до рівня наукової кваліфікації здобувача; специфіку подання документів до ради, проведення захисту дисертації і присудження ступеня доктора філософії; особливості прийняття рішення щодо скасування рішення ради про присудження освітньо-наукового ступеня доктора філософії; розгляд апеляцій.